

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!

**Global
Communities**
Partners for Good

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

БІЛОБЕРІЗЬКА ОТГ

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів

ВСТУП

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ, ЖИТЕЛІ БІЛОБЕРІЗЬКОЇ ОТГ!

Основним завданням виробництва суспільних благ є задоволення потреб населення. Для керівництва Білоберізької ОТГ важливим є максимальна зацікавленість та участь громадян у формуванні бюджету та розпорядженні коштами.

Економічна ефективність вимагає проведення фінансової децентралізації, створення фінансової бази органів місцевого і регіонального самоврядування, розробки ефективної моделі фінансового вирівнювання, залучення жителів територіальних громад до вирішення місцевих завдань.

В ході проведення реформи місцевого самоврядування місцеві громади отримали значні важелі та можливості щодо розпорядження місцевими коштами. І хоча ресурсна база місцевого бюджету Білоберізької ОТГ на даний час не дозволяє отримувати значних доходів, порівняно з іншими громадами, участь громадян у формуванні місцевого бюджету для нас є дуже важливою.

Саме тому ми задіяли такий інструмент, як бюджет для громадян, який у спрощеній формі показує джерела надходжень до місцевого бюджету та сфери і об'єкти видатків з нього.

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

- Зрозуміти бюджет своєї громади

- Побачити своє місце в бюджеті

- Бюджет громади - кошти всіх жителів громади

- Зрозуміти джерела надходження грошей

- Визначити можливості формування бюджету

- Визначити можливості витрачання бюджету

ВАЖЛИВІ ТЕРМІНИ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – кошти, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ЯК МОЖНА ВПЛИНУТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

**ТРАВЕНЬ -
ЖОВТЕНЬ**

**СКЛАДАННЯ
БЮДЖЕТУ**

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

**ЛИПЕНЬ -
ВЕРЕСЕНЬ**

**СКЛАДАННЯ
ПРОГНОЗУ**

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документа. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місяць масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

**ЛИСТОПАД -
25 ГРУДНЯ**

**РОЗГЛЯД ТА
ПРИЙНЯТТЯ**

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

**СІЧЕНЬ -
ГРУДЕНЬ**

**ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ**

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подати проєкт на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

**СІЧЕНЬ -
15 БЕРЕЗНЯ**

ЗВІТУВАННЯ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

4

Школи

2

Дитячі садочки

2 734

Загальна кількість населення

47

Промисловість

303

Сільське господарство

1 352

Працездатне населення

1

Лікарні

1

Амбулаторії

645

Працевлаштоване населення

4

Фельдшерсько-акушерські пункти

1 606,46 га

Землі с/г призначення

73 км

Дороги, які потребують ремонту

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НА 10 РОКІВ

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ?

ПРІОРИТЕТ 1

Покращення транспортного сполучення

ПРІОРИТЕТ 2

Підвищення якості життя

ПРІОРИТЕТ 3

Створення умов для розвитку туризму

ПРІОРИТЕТ 4

Покращення стану природного середовища

ПРІОРИТЕТ 5

Розвиток підприємництва

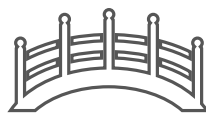
ПРІОРИТЕТ 6

Розвиток соціальної активності

ПРОПОЗИЦІЇ, ЯКІ НЕ БУЛИ ПІДТРИМАНІ

Покращення транспортного сполучення

Встановлення пішохідної кладки через р. Чорний Черемош

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

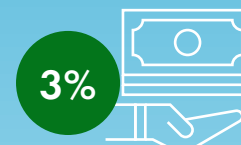
ВЛАСНІ ДОХОДИ

Податок на доходи фізичних осіб
2 527 тис.грн

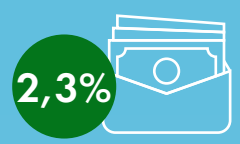
Акцизний податок
100 тис.грн

Рентна плата
575 тис.грн

Податок на майно
414 тис.грн

Єдиний податок
461 тис.грн

Туристичний збір
10 тис.грн

Доходи від операцій з капіталом
988 тис.грн

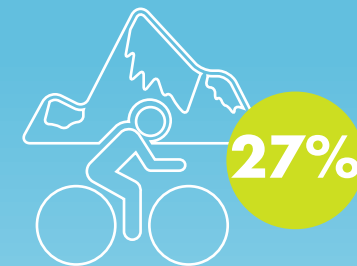

Неподаткові надходження
171 тис.грн

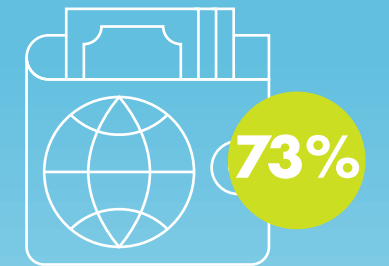
ВСЬОГО

5 259
тис.грн

14 186
тис.грн

ВЛАСНІ ДОХОДИ

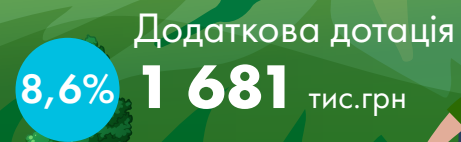

ТРАНСФЕРТИ

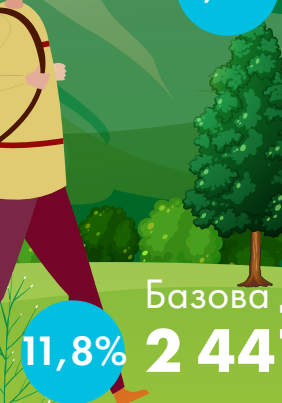
19 445
тис.грн

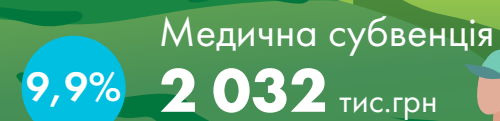
Субвенція на соц-економічний розвиток
1 396 тис.грн

Додаткова дотація
1 681 тис.грн

Базова дотація
2 441 тис.грн

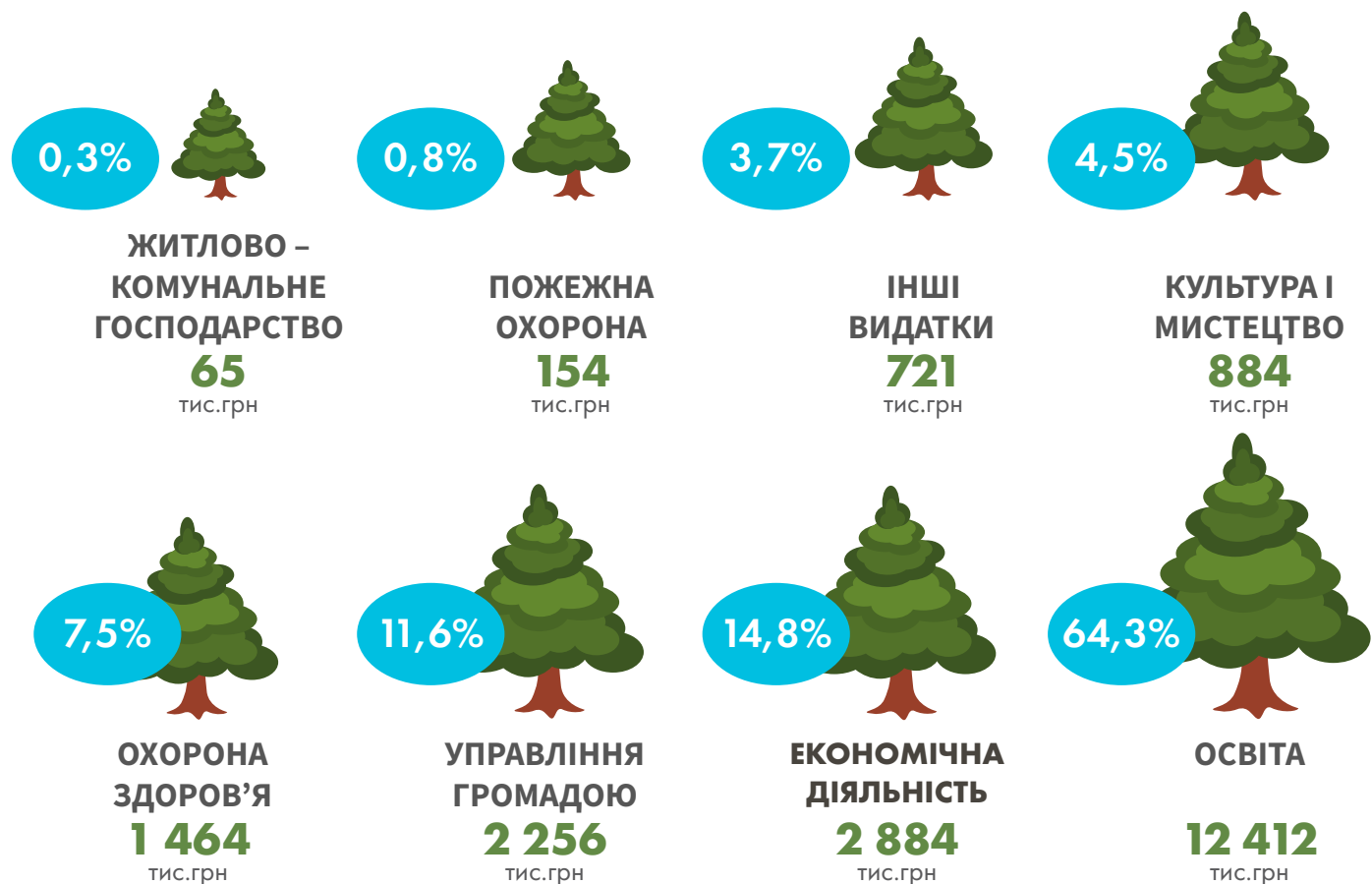

Медична субвенція
2 032 тис.грн

Освітня субвенція
7 502 тис.грн

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ З БЮДЖЕТУ

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

БІЛОБЕРІЗЬКА ЗОШ І-ІІІ СТ. ВИТРАТИ

5 260

тис.грн

Заробітна
плата

70,5

тис.грн

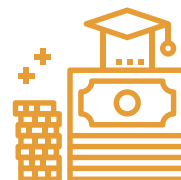
Інше

218

тис.грн

Енергоносії

56

тис.грн

Харчування

50

тис.грн

Матеріальне
забезпечення

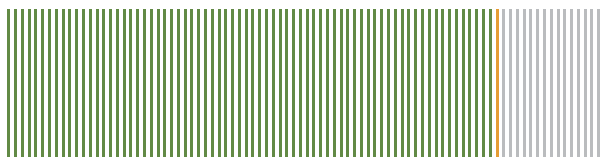

155

Кількість
учнів

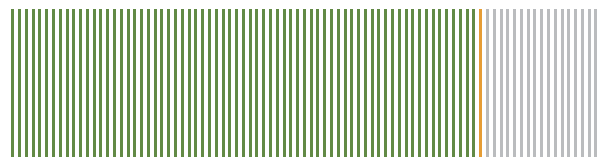

5 604 тис.грн

ВИДАТКИ НА ЗАКЛАД

36,2 тис.грн

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ ОДНОГО УЧНЯ

УСТЕРІКІВСЬКА ЗОШ І-ІІСТ. ВИТРАТИ

3 048,5

тис.грн

Заробітна
плата

41

тис.грн

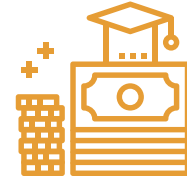
Інше

112,5

тис.грн

Енергоносії

13

тис.грн

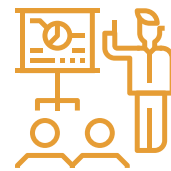
Харчування

30

тис.грн

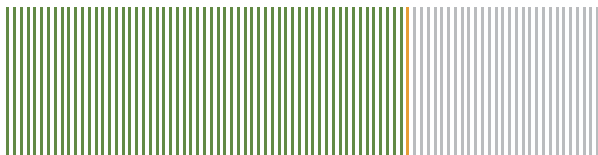
Матеріальне
забезпечення

82

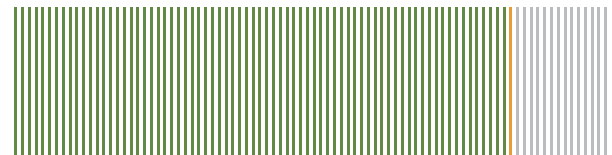
Кількість
учнів

3 215 тис.грн

ВИДАТКИ НА ЗАКЛАД

39,2 тис.грн

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ ОДНОГО УЧНЯ

ХОРОЦІВСЬКИЙ НВК І СТ.

ВИТРАТИ

1 112

тис.грн

Заробітна
плата

20,5

тис.грн

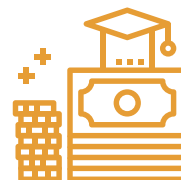
Інше

22

тис.грн

Енергоносії

7

тис.грн

Харчування

15

тис.грн

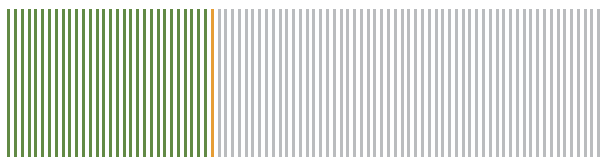
Матеріальне
забезпечення

37

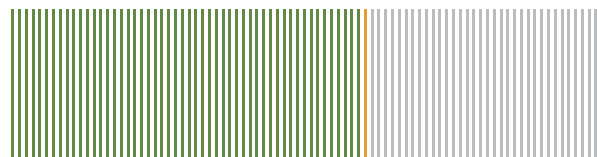
Кількість
учнів

1 221,5 тис.грн

ВИДАТКИ НА ЗАКЛАД

33 тис.грн

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ ОДНОГО УЧНЯ

БАРВІНКІВСЬКА ЗОШ І СТ.

ВИТРАТИ

472,3

тис.грн

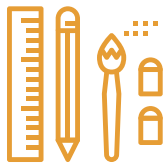
Заробітна
плата

19,5

тис.грн

Енергоносії

13

тис.грн

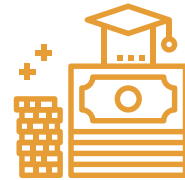
Матеріальне
забезпечення

14

тис.грн

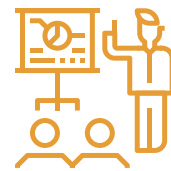
Інше

4

тис.грн

Харчування

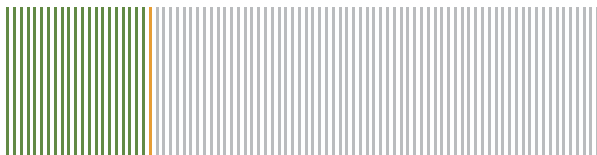

16

Кількість
учнів

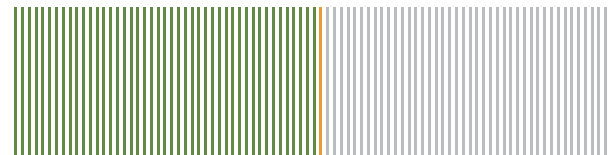

509,8 тис.грн

ВИДАТКИ НА ЗАКЛАД

31,9 тис.грн

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ ОДНОГО УЧНЯ

БІЛОБЕРІЗЬКИЙ ЗДО "ТЕРЕМОК" ВИТРАТИ

1 066

тис.грн

Заробітна
плата

9

тис.грн

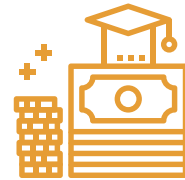
Інше

7

тис.грн

Енергоносії

49

тис.грн

Харчування

3

тис.грн

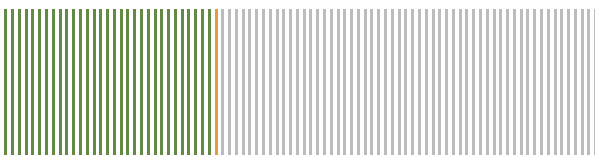
Матеріальне
забезпечення

38

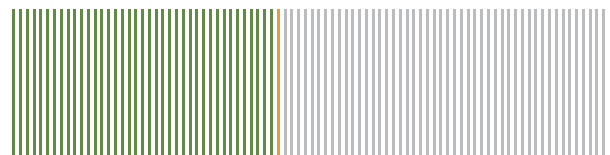
Кількість
вихованців

1131 тис.грн

ВИДАТКИ НА ЗАКЛАД

29,8 тис.грн

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ ОДНОГО ВИХОВАНЦЯ

УСТЕРІКІВСЬКИЙ ЗДО "ВИШИВАНКА"

ВИТРАТИ

578,8

тис.грн

Заробітна
плата

6,5

тис.грн

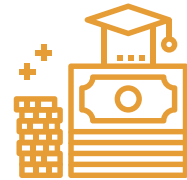
Інше

7

тис.грн

Енергоносії

31,4

тис.грн

Харчування

3

тис.грн

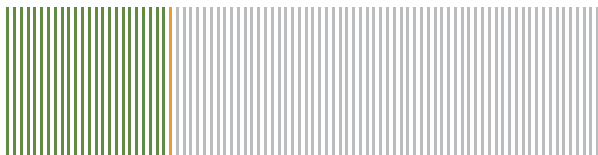
Матеріальне
забезпечення

10

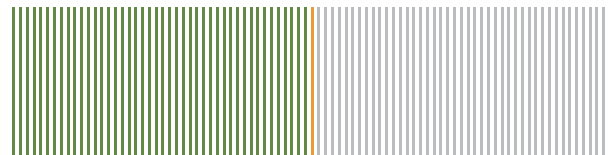
Кількість
вихованців

626,7 тис.грн

ВИДАТКИ НА ЗАКЛАД

31,3 тис.грн

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ ОДНОГО ВИХОВАНЦЯ

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Адреса: 78713, Івано-Франківська обл., Верховинський район, село Білоберізка

Час роботи: пн-чт 9:00-18:15, пт 9:00-17:15

Поштовий індекс: 78713

Електронна адреса: 0679650973@ukr.net

Сайт громади: biloberizkaotg.gov.ua

Контактний телефон: 03432-34546

0678329405 - заступник голови ОТГ Пилипюк В.В.

0677246906 - відповідальна за формування бюджету для громадян Шкрібляк Г.Ф.

Кількість примірників - 500